

УДК 378.016:78:004

Мозгальова Н.Г., Барановська І.Г., Барановський Д.М. Проблеми інтеграційно-комунікативних технологій в мистецькій освіті Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті : досвід, проблеми, перспективи. Збірник наукових праць. Частина 2. / За редакцією М.М. Козяра, Н.Г. Нічкало. / Н.Г.Мозгальова, І.Г. Барановська, Д.М. Барановський – Львів : ЛДКУ БЖД, 2015. С.76-81

*Мозгальова Н.Г. д.п.н.професор Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця
Барановська І.Г., канд. пед. наук, доцент
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця
Барановський Д.М. студент магістратури
Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця*

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

Анотація. У статті розглядаються основні переваги та недоліки (впровадження) інтеграції інформаційно-комунікативних-технологій у процес підготовки майбутніх вчителів мистецьких спеціальностей. Обґрунтовано переваги, труднощі, доцільність використання інформаційно-комунікативних-технологій в практиці підготовки вчителів мистецьких дисциплін. Розглянуто інноваційні технології (програмне забезпечення) для підготовки та оформлення концертного виступу. Ці технології забезпечують ефективність і продуктивність навчально-виховного процесу.

Ключові слова: Інтернет-технології, мистецька освіта, мультимедіа, пошукова система, програма секвенсор, інтерфейс.

Аннотация. В статье рассматриваются основные преимущества и недостатки (впровадження) интеграции информационно-коммуникативных-технологий в процесс подготовки будущих учителей художественных специальностей. Обоснованы преимущества, трудности, целесообразность использования информационно-коммуникативных технологий в практике подготовки учителей художественных дисциплин. Рассмотрены инновационные технологии (программное обеспечение) для подготовки и оформления концертного выступления. Эти технологии обеспечивают эффективность и производительность учебно-воспитательного процесса.

Ключевые слова: Интернет-технологии, художественное образование, мультимедиа, поисковая система, программа секвенсор, интерфейс.

Annotation The article discusses the main advantages and disadvantages of integrating information and communication technologies in the training of future teachers of artistic disciplines. The advantages, difficulties, feasibility of using information and communication technologies in the practice teacher training artistic disciplines. The innovative technology (software) for the preparation and execution of concert performance. These technologies ensure the efficiency and effectiveness of the educational process.

Keywords: Internet technology, artistic education, media, search engine, software sequencer, interface.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасній теорії і практиці вищої школи інформаційні та комунікативні аспекти функціонування і

розвитку освітніх систем мають ключове значення. Становлення нової системи освіти орієнтоване на входження України в світовий освітній простір, що потребує суттєвих змін інноваційного спрямування. ХХІ століття знаменується тим, що в суспільстві відбувається стрімкий розвиток та використання інноваційних інформаційно-комунікативних технологій, серед яких Всесвітня мережа Інтернет залишається *медіа із самими широкими можливостями та займає лідируючу позицію в галузі медіаосвіти*. Робота з Інтернет ресурсами потребує часу, додаткових знань та зусиль, досвіду використання інформаційно-комунікативних технологій викладачами та студентами. В зв'язку з цим, виникає суперечність між високим потенціалом мультимедійних технологій та низькою готовністю викладачів та студентів **мистецьких спеціальностей** до їхнього застосування у **музично-педагогічній** діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблем свідчить, що дане питання було предметом розгляду О. Бордюка, І. Горбунової, Л. Диса, О.Красовської, В. Медушевського, С. Полозова, Ю. Рагса, В.Трайнева, О. Харуто та ін. Суттєвий потенціал розвитку інноваційних процесів у мистецькій освіті містять дослідження, пов'язані з підготовкою педагогів-митців – майбутніх учителів музики, образотворчого мистецтва, хореографії, початкових класів, керівників позакласної художньо-виховної роботи тощо (Н.Белявіна, М.Букач, М.Дергач, В.Орлов, О.Чайковська, О.Хижна та інші) «Проблемне поле» теоретико-методичних здобутків у галузі підготовки вчителя – надзвичайно широке. І це не випадково, адже саме від учителя залежить забезпечення якісних основ художньо-естетичного розвитку дітей та юнацтва. Проте, аналіз стану наукової розробки різних аспектів зазначеної проблеми засвідчив недостатнє дослідження питань, пов'язаних із використанням інформаційно-комунікативних технологій у викладанні мистецьких дисциплін у **вищих педагогічних навчальних** закладах.

Мета статті – обґрунтувати необхідність впровадження інформаційно-комунікативних технологій в практику підготовки вчителів мистецьких дисциплін.

З розвитком комп'ютерної техніки, різноманітного програмного забезпечення, глобальної мережі Інтернет та мультимедійних технологій пов'язані, насамперед, інформатизація та модернізація сучасної освіти. За С.Гончаренко, мультимедійні засоби навчання – це комплекс апаратних і програмних засобів, що дозволяють користувачеві спілкуватися з комп'ютером, використовуючи різноманітні, природні для себе середовища: графіку, гіпертексти, звук, анімацію, відео. Мультимедійні системи надають користувачеві персонального комп'ютера такі види інформації: текст; зображення; анімаційні картини; аудіо коментарі; цифрове відео. Технології, які дозволяють з допомогою комп'ютера інтегрувати, обробляти і водночас відтворювати різноманітні типи сигналів, різні середовища, засоби і способи обміну інформацією, називаються мультимедійними [3, с. 298].

Існують різноманітні способи застосування засобів мультимедіа в навчальному процесі, серед яких:

- використання електронних лекторів, тренажерів, підручників, енциклопедій;
- розробка ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор з використанням штучного інтелекту;
- моделювання процесів і явищ;
- забезпечення дистанційної форми навчання;
- проведення інтерактивних освітніх телеконференцій;
- побудова систем контролю й перевірки знань і умінь студентів (використання контролюючих програм-тестів);
- створення і підтримка сайтів навчальних закладів;
- створення презентацій навчального матеріалу;
- здійснення проєктивної і дослідницької діяльності студентів тощо.

Новим етапом глобальної технологізації передових країн стала інтеграція сучасних телекомунікаційних мереж з інформаційними технологіями, тобто поява інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ). Вони стали основою для створення інфосфери, оскільки об'єднання комп'ютерних мереж із глобальними телекомунікаційними та супутниковими зробило можливим створення і розвиток планетарної інфраструктури, що нівелює географічні, соціальні та вікові межі, розширюючи аудиторію спілкування.

Поява Інтернету – глобальної комп'ютерної мережі з її практично необмеженими можливостями збирання та збереження інформації, передавання її індивідуально кожному користувачеві – стала прикладом успішної реалізації ІКТ. Інтернет швидко знайшов застосування в науці, освіті, зв'язку, засобах масової інформації, включаючи телебачення, в рекламі, торгівлі, інших галузях людської діяльності. Перші кроки із впровадження Інтернету в систему **мистецької** освіти показали його величезні можливості для її розвитку та модернізації :

- зручність та доступність у пошуку інформації будь-якого спрямування, у тому числі й навчально-наукової. Інтернет-технології кожен день поповнюються новими сервісами та інформаційними ресурсами. Інтернет перестав бути сховищем виключно текстової інформації. Як зазначає О.Бордюк, «вчитель мистецьких дисциплін, який озброєний сучасними пошуковими системами, спроможний знайти в Мережі якщо не все, що може знадобитись для фахової діяльності, то переважну більшість необхідної інформації. Наприклад, повний текст тієї чи іншої книги у цифровому вигляді або окрему цитату з неї, рецензію чи навіть добірку матеріалів з певної теми у багатьох світових виданнях, потрібну репродукцію, або цілу галерею віртуального музею, аудіо-записи музичних творів у вигляді компакт-диска або окремого файлу, а також завантажити оцифровані ноти п'єси з мережевих сховищ» [2, с. 310];

- онлайн пошук необхідної інформації значно заощаджує час, у порівнянні зі знаково-символічним або просторово-образним аналогом, наприклад, друковані засоби масової інформації чи теле- та радіо повідомлення.

Разом з тим, впровадження ІКТ виявили труднощі, котрі необхідно подолати для повсякденного застосування мережі в навчальних закладах :

- організація навчання потребує значних затрат порівняно з традиційними технологіями, що пов'язане з необхідністю використання значної кількості технічних (комп'ютери, модеми тощо), програмних (підтримка технологій навчання) засобів, а також з підготовкою додаткової організаційно-методичної допомоги (спеціальні інструкції до програм тощо), нових електронних підручників і навчальних посібників. Нині відбувається накопичення досвіду, пошук шляхів підвищення якості навчання і нових форм розробки та використання ІКТ у різних навчальних процесах;

- користувачам слід взяти до уваги, що пошукові системи не враховують як фактору достовірності, так і специфіку користувача (системи не контролюють рівень наданої інформації для наприклад, школяра або наукового співробітника). Крім цього, після здійснення пошуку, знайдена інформація групується за належністю до сайту, а не за тематичними напрямками змісту документів. Також, розвиток пошукових системи ще не дозволяє на належному рівні відображати дані, які розміщені у таблицях (слабка індексація даних у табличному вигляді). Серйозною завадою для дослідників під час опрацювання даних є таке явище як «рерайтинг». Даний термін походить від (англ. rewriting – перезапис) і означає процес створення нового тексту з уже наявного тобто, написання не унікальних статей, а переробка вже існуючих. У результаті з'являється новий унікальний текст, але він містить вже опубліковані думки, ідеї та знання. Сучасні пошукові системи не можуть розпізнавати документи однакові за змістом [**ничего не біло.....**]. **В зв'язку з чим,** Перед вчителем мистецьких дисциплін постає питання довіри інформації, отриманої з Всесвітньої мережі.

Варто підкреслити, що інформація, яка подається в мережі становить якісно інший тип, тобто принципово змінюється поєднання зорового та слухового сприймання. Як вказує М.Кадемія, «відбувається навмисний зсув відносин категорій форми і змісту в бік домінування візуальної і динамічної

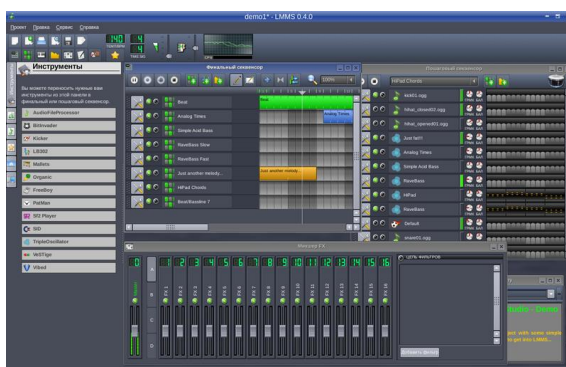
форми «упаковки» медіа повідомлень, звернених до особистості «споживача» інформації, над когнітивним змістом медіа тексту» [4, с. 518]. Тому майбутнім вчителям мистецьких спеціальностей потрібно навчитись успішно використовувати можливості та переваги комп'ютерних аудіовізуальних технологій у навчально-виховній роботі з учнями, як на уроках, так і в позаурочний час.

Створення презентацій, підготовка виховних заходів, оформлення концертних виступів, підготовка та супровід концертних номерів потребують творчості та винахідливості. Отже, розглянемо, як відбувається підготовка до вокального виступу із використанням ІКТ.

Сьогодні підготовка до вокального виступу не потребує багато обладнання (інколи достатньо одного ноутбука), адже потрібно знайти гарний музичний супровід пісні (мінус), розробити візуальний логотип, презентацію або відео. Для вибору мінусової фонограми пісні варто скористуватись однією з пошукових систем (Google, Yandex), прослухати декілька версій і вибрати кращу, адже нерідко музичні гурти та виконавці викладають у безкоштовний доступ якісні мінуси своїх пісень (instrumental версії).

Створити мінус можна власноруч за допомогою програми секвенсору, набору інструментів та плагінів до неї. Програмне забезпечення секвенсору, як платне так і безкоштовне, подібне за своєю будовою, проте потребує детального вивчення для засвоєння основ роботи в ньому. Корисним буде перегляд відео уроків на YouTube.

Серед платних секвенсорів можна виділити такі програмні пакети як: ProTools, FL studio, Cubase, Ableton Live, та інші. Нерідко версії з обмеженим функціоналом таких програм постачаються безкоштовно з звуковим обладнанням. Із безкоштовних програмних пакетів можна виділити LMMS. Він має декілька переваг над його платними аналогами, а саме кросплатформеність

та наявність перекладу інтерфейсу (рис. 1).

Рис. 1 – Робочий інтерфейс програми LMMS

Окрім секвенсора для запису фонограми потрібні набір інструментів та плагіни ефектів: reverb, compressor, maximizer, eq та інші. Безкоштовні музичні інструменти (клавіші або синтезатори) можна знайти за допомогою пошукових систем, важче знайти якісні ударні інструменти, наприклад MT Power Drum Kit 2 (рис 2).

Рис. 2. Інтерфейс ударного інструменту MT Power Drum Kit 2

При написанні фонограми можна використати семплові бібліотеки, в яких містяться набори звуків, уривки партій або шумові ефекти.

Наступним кроком підготовки до виступу стане створення логотипу за допомогою програми Adobe Photoshop або безкоштовного аналогу Paint net. Презентацію до виступу рекомендуємо розробити за допомогою MS office Power Point чи з використанням безкоштовної програми Open Office.

Робота над власним відео потребує знань відео редакторів, які мають різний функціонал та рівень взаємодії з користувачем (складність інтерфейсів програм). У мережі Інтернет є багато безкоштовних (Virtual Dub, Wax) і платних (Adobe Premiere, Sony Vegas) варіантів відео редакторів. Що дає можливість вибору програми відео редактору самостійно.

У концертному залі, за відсутності належного обладнання (компресор ревербератор та еквалайзер), щоб отримати студійне звучання потрібно скористатись ноутбуком зі спеціальною звуковою картою та робити real time

обробку на ньому. Проектори, які встановлені сьогодні майже в кожному залі, відтворюють логотип, презентацію або відео супровід виступу. Світловий супровід, що створюється за допомогою звичайних прожекторів чи DMX обладнання зробить виступ яскравим та ефектним.

Висновки. Впровадження та використання інформаційно-комунікативних технологій в практиці підготовки вчителів мистецьких дисциплін забезпечать якість, ефективність та продуктивність навчально-виховного процесу.

Література :

1. Барановський Д.М. Історія розвитку музичної індустрії / Д.М. Барановський // Підготовка фахівців соціометричних професій в умовах сучасного соціокультурного простору : збірник матеріалів Регіональної науково-практичної конференції [за ред. І.Є.Руснак., Т.Р.Браніцької]. – Вип. 3 – Вінниця: ТОВ «Нідан ЛТД», 2015. – 282 с.
2. Бордюк О.М. Методичні засади реалізації інформаційно-комунікаційних технологій в мистецькій освіті / О. М. Бордюк // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи : [редкол. В. П. Андрущенко (голова) та ін.] – Вип. 27. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – С. 310
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 375с.
4. Кадемія М.Ю. Використання мультимедійних проектів як форми інтеграції педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій у підвищенні кваліфікації викладачів / Кадемія М.Ю. // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць : [редкол. І.А.Зязюн (голова) та ін.] – Вип. 38. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. – С. 518